

Кавун С. В.

*к.т.н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій,
Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи
Національного банку України (м. Київ),
Україна; e-mail: kavun@khibs.edu.ua*

Трухачова К. В.

*старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу,
Херсонський національний технічний університет
Україна; e-mail: truhachiova@mail.ru*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ І ВИЯВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. В статті запропоновано методику оцінювання результатів та виявлення можливостей підприємства щодо забезпечення збалансованої результативності його господарської діяльності. Побудовано матриці результативності господарської діяльності підприємства гостинності. Оцінено результати господарської діяльності підприємства гостинності із застосуванням матричного методу, що забезпечить формування поля результативності - системи якісних показників, які характеризують результати, ресурси і витрати господарювання підприємства. Обрані ключові показники, як фактори забезпечення збалансованої результативності господарської діяльності підприємства. Проаналізовано вплив різних факторів на величину змін елементів матриці абсолютних значень за допомогою способу ланцюгових підстановок.

Ключові слова: оцінювання результатів підприємства, виявлення можливостей забезпечення, збалансована результативність господарської діяльності підприємства.

Формул: 20; рис.: 0, табл.:2, бібл.: 14

Kavun S. V.

*Candidate in Technical Science, Ph.D.,
Associated Professor, Department of Information Technology,
Kharkiv Institute of Banking University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv),
Ukraine; e-mail: kavun@khibs.edu.ua*

Trukhachova K. V.

*senior Lecturer of management and marketing department, Kherson national technical
university, Ukraine; e-mail: truhachiova@mail.ru*

PERFORMANCE EVALUATION AND IDENTIFYING OPPORTUNITIES TO ENSURE BALANCED ECONOMIC ACTIVITY OF THE COMPANIES

Abstract. In this paper have been proposed a method of estimating the results and identify opportunities for businesses to ensure balanced performance of this business. Matrices are refining business enterprise hospitality. Estimated results of the hospitality business enterprise are using the matrix method, which can generate field performance. It is a system of the qualitative indicators for the results, resources and costs of the enterprise management. Selected key indicators, as factors, can be used to ensure balanced performance of the business enterprises. In addition, in this paper was analyzed the influence of various factors on the changes of the matrix elements of the absolute values by the method of chain substitutions.

Keywords: estimation results of the enterprise, identifying opportunities to ensure balanced performance of business enterprises.

Formulas: 20; fig.: 0, tabl.: 2, bibl.: 14

JEL Classification: M 21, M 40, C 20 D 24.

Кавун С. В.

*к.т. н., доцент, доцент кафедры информационных технологий,
Харьковский институт банковского дела Университета банковского дела
Национального банка Украины (г. Киев), Украина; e-mail: kavun@khibs.edu.ua*

Трухачёва Е. В.

*старший преподаватель кафедры менеджмента и маркетинга,
Херсонский национальный технический университет, Украина; e-mail: truhachiova@mail.ru*

ОЦЕНИВАНИЕ РЕЗУЛЬТАТОВ И ВЫЯВЛЕНИЕ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СБАЛАНСИРОВАННОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация. В статье предложена методика оценивания результатов и выявления возможностей предприятия по обеспечению сбалансированной результативности его хозяйственной деятельности. Построены матрицы результативности хозяйственной деятельности предприятия гостеприимства. Оценены результаты хозяйственной деятельности предприятия гостеприимства с применением матричного метода, что обеспечит формирование поля результативности - системы качественных показателей, характеризующих результаты, ресурсы и расходы хозяйствования предприятия. Выбраны ключевые показатели, как факторы обеспечения сбалансированной результативности хозяйственной деятельности предприятия. Проанализировано влияние различных факторов на величину изменений элементов матрицы абсолютных значений с помощью способа цепных подстановок.

Ключевые слова: оценивание результатов предприятия, выявление возможностей обеспечения, сбалансированная результативность хозяйственной деятельности предприятия.

Формул: 20; рис.: 0, табл.: 2, библи.: 14

Вступ. Господарська діяльність будь-якого підприємства визначається цілями, що встановлюються на підприємстві, повнотою ресурсної забезпеченості їх досягнення, перетворенням ресурсів у витрати та трансформацією витрат у результати діяльності (продукцію, роботи, послуги), що отримані, як наслідок поєднання ресурсів. Така закономірність процесів змушує порушити питання про оцінювання результатів підприємства, як міри реалізації цілей підприємства, і є основою забезпечення збалансованої результативності його господарської діяльності.

Питання оцінки та забезпечення результативності діяльності підприємства завжди перебували і перебувають у фокусі досліджень багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, серед яких слід відзначити роботи Пітера Ф. Друкера [1], Д. Скотт Сінка [2], Д. Нортон, Р. Каплана [3], Т. Пітерса, Р. Уотермена [4], С. Ф. Покропівного [5], О. І. Олексюка [6] та багато інших.

Треба відмітити, що все більш популярним стає матричний метод оцінки результативності і ефективності підприємств, різних галузей економіки, запропонований У.І. Мересте [7], про що свідчать праці таких науковців, як: Т.В. Гаврилова [8], Я.В. Светличної [9], Л.В. Фролової і Л.В. Семерунь [10], Т. М. Чернати [11].

Матричний метод оцінки використовується для аналізу економічної ситуації, що склалась на підприємстві. Однак повносистемного методу оцінювання результатів підприємства гостинності і виявлення можливостей забезпечення збалансованої результативності його господарської діяльності на основі наявних ресурсів ще не сформовано, чим обумовлена актуальність даного дослідження.

Постановка завдання. Оцінювання результатів підприємства гостинності і виявлення можливостей забезпечення збалансованої результативності його господарської діяльності.

Результати. Оцінювання результатів підприємства гостинності проводиться у два етапи:

1 Етап - оцінка результатів господарської діяльності підприємства гостинності із застосуванням матричного методу, що забезпечить формування поля результативності - системи якісних показників, що характеризують результати, ресурси і витрати господарювання підприємства, що утворюють шляхом співвідношення кількісних показників стовпчика і рядка матриці, в їх взаємозв'язку.

2 Етап - Вивчення впливу різних факторів на величину змін елементів матриці.

Таким чином, стоїть завдання побудови матриці результативності господарської діяльності підприємства гостинності типу:

$$X^{\delta} = ||X_{id}||, \quad (1)$$

де X_{id} - елемент матриці;

i - номер рядка;

j - номер стовпчика;

δ - порядок матриці, який дорівнює числу кількісних показників, співвідношення яких між собою утворює поле результативності.

Матриця результативності господарської діяльності підприємства гостинності будується на основі «ключової матриці», за властивостями якої можна легко виділити вплив показників інтенсифікації використання ресурсів підприємства гостинності на надання послуг.

Запропонована матрична модель оцінки результатів підприємства гостинності ґрунтується на основних показниках його господарської діяльності: прибуток (збиток), надана послуга, собівартість пропонованої послуги, середньорічна вартість основних фондів, середньорічна вартість оборотних засобів, фонд оплати праці персоналу, чисельність персоналу [12].

Розраховуються динаміка елементів матриці і абсолютні значення динаміки елементів:

$$I_{xij} = X_{rij} / X_{ij}, \quad (2)$$

На основі вихідної інформації зроблений розрахунок матриць, які дозволяють проаналізувати господарську діяльність підприємства гостинності - готель «Гостинний двір» в 2013 році в порівнянні з 2012 роком (табл. 1). Результати розрахунків зводяться в індексну матрицю динаміки елементів і у матриці абсолютних значень динаміки елементів (табл. 2-4).

Таблиця 1

Відносні зміни результативного показника

	Прибуток (збиток), тис. грн.	Надані послуги (факт.цін.), тис. грн.	Собівартість наданих послуг, тис. грн.	середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн.	Фонд оплати праці, тис. грн.	Чисельність персоналу, чоловік
М-3	0,374	0,701	0,839	4,242	7,467	1,662	1,588

Таблиця 2

Абсолютні значення якісних показників функціонування (2012 р.)

M-4	Прибуток (збиток), тис. грн.	Надані послуги (факт.цін.), тис.грн.	Собівартість наданих послуг, тис.грн.	Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн	Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн.	Фонд оплати праці, тис. грн.	Чисельність персоналу, чоловік
	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
z1	xxx	3,36842	2,36842	0,28070	0,09868	0,16228	0,03728
z2	0,29688	xxx	0,70313	0,08333	0,02930	0,04818	0,01107
z3	0,42222	1,42222	xxx	0,11852	0,04167	0,06852	0,01574
z4	3,56250	12,00000	8,43750	xxx	0,35156	0,57813	0,13281
z5	10,13333	34,13333	24,00000	2,84444	xxx	1,64444	0,37778
z6	6,16216	20,75676	14,59459	1,72973	0,60811	xxx	0,22973
z7	26,82353	90,35294	63,52941	7,52941	2,64706	4,35294	xxx

Таблиця 3

Абсолютні значення якісних показників функціонування (2013 р.)

M-5	Прибуток (збиток), тис. грн.	Надані послуги (факт.цін.), тис.грн.	Собівартість наданих послуг, тис.грн.	Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн.	Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн.	Фонд оплати праці, тис. грн.	Чисельність персоналу, чоловік
	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
z1	xxx	6,31455	5,31455	3,18662	1,97183	0,72183	0,15845
z2	0,15836	xxx	0,84164	0,50465	0,31227	0,11431	0,02509
z3	0,18816	1,18816	xxx	0,59960	0,37102	0,13582	0,02981
z4	0,31381	1,98158	1,66777	xxx	0,61878	0,22652	0,04972
z5	0,50714	3,20238	2,69524	1,61607	xxx	0,36607	0,08036
z6	1,38537	8,74797	7,36260	4,41463	2,73171	xxx	0,21951
z7	6,31111	39,85185	33,54074	20,11111	12,44444	4,55556	xxx

Індексна матриця динаміки елементів (матриця результативності)

M-6	Прибуток (збиток), тис. грн.	Надані послуги (факт.цін), тис.грн.	Собівартість наданих послуг, тис.грн.	Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн.	Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн.	Фонд оплати праці, тис. грн.	Чисельність персоналу, чоловік
	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
z1	xxx	1,87463	2,24392	11,35233	19,98122	4,44804	4,25021
z2	0,53344	xxx	1,19699	6,05576	10,65874	2,37275	2,26722
z3	0,44565	0,83543	xxx	5,05915	8,90459	1,98226	1,89410
z4	0,08809	0,16513	0,19766	xxx	1,76010	0,39182	0,37439
z5	0,05005	0,09382	0,11230	0,56815	xxx	0,22261	0,21271
z6	0,22482	0,42145	0,50447	2,55221	4,49214	xxx	0,95552
z7	0,23528	0,44107	0,52796	2,67101	4,70123	1,04655	xxx

Використання пізнавальних переваг, закладених у матриці результативності, передбачає не тільки аналіз локальних показників результативності, а також їх узагальнений, синтезуючий розгляд.

Синтетичні індекси результативності (виражають зміну відносного рівня результативності функціонування за досліджуваній період і визначається за формулою:

$$I_{\text{кін.рез.ін.вн}} = (2 \sum_{i=2}^n \sum_{j=1}^{i-1} I_{\beta ij}^*) / (n^2 - n) \quad (3)$$

де $I_{\beta ij}^*$ - елемент матриці динаміки (під головною діагоналлю), числові значення якого повинні зростати з підвищенням результативності господарської діяльності;

n - кількість охоплених матрицею вихідних даних.

Загальну ситуацію, щодо результативності господарської діяльності підприємства гостинності можна виявити за допомогою наступного показника:

$$Pgd = 1 - (\sum I_{\text{кін.рез.}, I_{\text{ін.вн}}}) \times 100; \quad (4)$$

Розрахунки показали, що результативність готелю «Гостинний двір» визначена по відношенню до низьких індексів кінцевих результатів інтенсивності господарського процесу (обидва менші за одиницю – 0,16829 та 0,82731 відповідно), тому не можна робити висновок про загальну позитивну картину господарської діяльності підприємства гостинності. Оскільки загальний рівень результативності знизився на 0,44%.

В умовах такого відставання за оцінюваними показниками проводиться більш детальний аналіз з ціллю вивчення впливу різних факторів на величину змін елементів

матриці. Такий аналіз проводиться за допомогою способу ланцюгових підстановок, що дасть змогу виявити можливості підвищення результативних показників.

Для ілюстрації принципового алгоритму ланцюгових підстановок, як методу виявлення впливу факторів на результативний показник, розглянемо показник прибутку (Π), як комерційний - кінцевий результат господарської діяльності підприємства - готель «Гостинний двір», обрані показники розташовані одразу під головною діагоналлю матриць абсолютних значень, є ключовими факторами забезпечення збалансованої результативності господарської діяльності підприємства [13-16], а саме виражають: 1) узгодження потреб підприємства у ресурсах з витратами і доходами у просторі і часі; 2) узгодження використання ресурсів упродовж конкретного функціонального процесу підприємства; 3) узгодження цілей підприємства та інтересів персоналу у системі мотивації:

$$\Pi = \frac{\Pi}{\text{НП}} \times \frac{\text{НП}}{\text{СП}} \times \frac{\text{СП}}{\text{ОФ}} \times \frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}} \times \frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}} \times \frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}} \times \text{Ч}, \quad (5)$$

де: $\frac{\Pi}{\text{НП}}$ - прибутковість послуг гостинності (Πn_2);

$\frac{\text{НП}}{\text{СП}}$ - затратовіддача послуг гостинності (Zv_2);

$\frac{\text{СП}}{\text{ОФ}}$ - корисність основних фондів (Kof);

$\frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}}$ - фондозабезпеченість споживання матеріалів (Φ_{zm});

$\frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}}$ - матеріалозабезпеченість праці (Mzn);

$\frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}}$ - вмотивованість праці (Bn);

Ч - чисельність персоналу, чол.

$$\Pi n = 0,29688 \times 1,42222 \times 8,43750 \times 2,84444 \times 0,60811 \times 4,35294 \times 17 = 456,00 \text{ (тис.грн.)}$$

$$\Pi \phi = 0,15836 \times 1,18816 \times 1,66777 \times 1,61607 \times 2,73171 \times 4,55556 \times 27 = 170,4 \text{ (тис.грн.)}$$

Аналіз показників проводиться у такій послідовності:

1. Проводиться послідовна заміна базисних параметрів, що входять у формулу, на звітні і розрахуємо умовні результативні показники:

$$\Pi 1 = \frac{\Pi}{\text{НП}} \phi \times \frac{\text{НП}}{\text{СП}} n \times \frac{\text{СП}}{\text{ОФ}} n \times \frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}} n \times \frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}} n \times \frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}} n \times \text{Ч} n, \quad (6)$$

$$\Pi 2 = \frac{\Pi}{\text{НП}} \phi \times \frac{\text{НП}}{\text{СП}} \phi \times \frac{\text{СП}}{\text{ОФ}} n \times \frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}} n \times \frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}} n \times \frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}} n \times \text{Ч} n, \quad (7)$$

$$\Pi 3 = \frac{\Pi}{\text{НП}} \phi \times \frac{\text{НП}}{\text{СП}} \phi \times \frac{\text{СП}}{\text{ОФ}} \phi \times \frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}} n \times \frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}} n \times \frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}} n \times \text{Ч} n, \quad (8)$$

$$\Pi 4 = \frac{\Pi}{\text{НП}} \phi \times \frac{\text{НП}}{\text{СП}} \phi \times \frac{\text{СП}}{\text{ОФ}} \phi \times \frac{\text{ОФ}}{\text{ОБ}} \phi \times \frac{\text{ОБ}}{\text{ФОП}} n \times \frac{\text{ФОП}}{\text{Ч}} n \times \text{Ч} n \quad (9)$$

$$П5 = \frac{П}{НП} \phi \times \frac{НП}{СП} \phi \times \frac{СП}{ОФ} \phi \times \frac{ОФ}{ОБ} \phi \times \frac{ОБ}{ФОП} \phi \times \frac{ФОП}{Ч} n \times Чn, \quad (10)$$

$$П6 = \frac{П}{НП} \phi \times \frac{НП}{СП} \phi \times \frac{СП}{ОФ} \phi \times \frac{ОФ}{ОБ} \phi \times \frac{ОБ}{ФОП} \phi \times \frac{ФОП}{Ч} \phi \times Чn, \quad (11)$$

2. Знаходиться величина впливу факторів на результативний показник.

$$\pm \Delta П_{Пн2} = П1 - Пn, \quad (12)$$

$$\pm \Delta П_{3вг} = П2 - П1, \quad (13)$$

$$\pm \Delta П_{Кодф} = П3 - П2, \quad (14)$$

$$\pm \Delta П_{Фзм} = П4 - П3, \quad (15)$$

$$\pm \Delta П_{Мзн} = П5 - П4 \quad (16)$$

$$\pm \Delta П_{Вн} = П_6 - П5 \quad (17)$$

$$\pm \Delta П_ч = П_ф - П6 \quad (18)$$

3. Алгебраїчна сума впливу факторів обов'язково повинна дорівнювати загальному відхиленню результативного показника:

$$\Delta П = \sum \pm \Delta П_i, \quad (19)$$

4. Можливості підвищення прибутку розраховуються як сума факторів, що знизили розмір прибутку:

$$P = \sum - \Delta П_i, \quad (20)$$

Так, за допомогою методу ланцюгових підстановок встановлено, що прибуток фактичний менший від планового на 285,6 тис. грн. за рахунок зміни таких факторів: зниження показників - прибутковість послуг гостинності на 46,66%, затратовіддача послуг гостинності на 16,46%, корисність основних фондів на 80,23%, фондозабезпеченість споживання матеріалів на 43,19%; перевищення показників - матеріалозабезпеченість праці у 4,49 рази, вмотивованості праці на 4,66%. Такий стан речей свідчить про: зниження зацікавленості клієнтів послугами підприємства, що вплинуло на розмір прибутку, зниження кількості наданих послуг на тлі підвищення витрат на надання послуг, що спричинило неповномірне використання основних фондів та оборотних засобів на фоні невиправданого збільшення заробітної плати. Можливість підвищення прибутку становить 433,179 тис. грн.

Висновки. Таким чином, запропонований матричний метод оцінки результативності та спосіб ланцюгових підстановок дають змогу не тільки оцінювати результати підприємства гостинності - готелю «Гостинний двір», а й виявити можливості забезпечення збалансованої результативності його господарської діяльності.

Література

1. Друкер, П. Ф. Управление, нацеленное на результаты [Текст] / П. Ф. Друкер ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1992 – 199 с.
2. Sink, D. S. Planning and Measurement in Your Organization of the Future [Text] / D. S. Sink, T. C. Tuttle. – Norcross: Industrial Engineering and Management Press, 1989. – 342 p.
3. Kaplan, R. S. The Balanced Scorecard: Measures That Drive Performance [Text] / R. S. Kaplan, D. P. Norton // Harvard Business Review, January – February 1992. – P. 71–79.
4. Питерс, Т. В. В поисках эффективного управления [Текст] / Т. Питерс, Р. Уотермен. – М. : Прогресс, – 1986. – 423 с.
5. Покропивний, С. Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність [Текст] /

С. Ф. Покропивний, В. М. Колот. – К. : КНЕУ, 1998. – 352 с.

6. Олексюк, О. І. Забезпечення достатнього рівня результативності при ефективній діяльності підприємства в ринковому середовищі [Текст] / О. І. Олексюк // Маркетинг в Україні: Міжнар. наук.–практ. конф. – К. : КНЕУ, 2007. – С. 34–36.

7. Мересте, У. Основы теории поля эффективности (новый подход к изучению эффективности производства путем полносистемного исследования) [Текст] / У. Мересте // Труды таллинского политехнического ин-та №605. – Таллин, 1985. – С. 5–34.

8. Гаврилова, Т. В. Оцінка результатів діяльності підприємства та реалізації активності [Текст] / Т. В. Гаврилова // Економіка та держава. – 2007. – № 8. – С. 35–38.

9. Светличная, Я. В. Методика оценки результативности деятельности дорожных предприятий [Текст] / Я. В. Светличная // Матеріали міжнародної наукової конференції «Проблеми теорії і практики соціально-орієнтованої економіки». – Харків: ХДАДТУ, 1999. – С. 226–227.

10. Фролова, Л. В. Матрична модель діагностики ефективності управління фінансовими результатами [Електронний ресурс] / Л. В. Фролова, Л. В. Семерунь. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2010_3/Frolova.pdf.

11. Черната, Т. М. Комплексна оцінка та аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук / Т. М. Черната. – Дніпропетровськ, 2004. – 18 с.

12. Трухачова, К. В. Методичні аспекти оцінки збалансованої результативності господарської діяльності підприємства гостинності [Текст] / К. В. Трухачова // Бізнес-навігатор. – 2013. – № 2(31). – С. 270–275.

13. Трухачова, К. В. Економічна сутність збалансованої результативності господарської діяльності підприємства [Текст] / К. В. Трухачова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 4, Т. 3(190). – С.231–234.

14. Тарасова, Т. Ф. Обеспечение сбалансированной результативности в управлении хозяйственной деятельностью [Текст] / Т. Ф. Тарасова, Е. В. Трухачева, В. Я. Башкатова // Вестник Белгородского университета кооперации, экономики и права. – 2014. – № 2(50). – С. 183–193.

15. Кавун, С. В. Економічна безпека підприємства : інформаційний аспект [Текст] / С. В. Кавун. – Харків : Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – 312 с.

16. Korchevska, Liliya. Social Responsibility as a Contextual Component of the Enterprise Economic Security [Electronic resource] / Liliya Korchevska, Ganna Zhosan, Sergii Kavun // Journal of Finance and Economics. – 2013. – 1(4). – P. 95–104. – Available at: <http://pubs.sciepub.com/jfe/1/4/6/jfe-1-4-6.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 03.09.2014

©Кавун С. В., Трухачова К. В.

References

1. Drucker, P. F. (1992). *Upravlenie, natselennoe na rezultat*. Moskva: Progress Publishers, 199.
2. Sink, D. S., & Tuttle, T. C. (1989). *Planning and Measurement in Your Organization of the Future*. Norcross: *Industrial Engineering and Management Press*, 342.
3. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1992). *The Balanced Scorecard: Measures That Drive Performance*. *Harvard Business Review*, 71-79.
4. Piters, T., & Waterman, R. (1989). *V poiskakh effektivnogo upravleniya*. Moskva: Progress, 423.
5. Pokropyvnyi, S. F., & Kolot, V. M. (1998). *Pidpriemnystvo: stratehiia, orhanizatsiia, efektyvnist*. Kyiv: MBK, 352.
6. Oleksiuk, A. I. (2007). *Zabespechennia dostatnoho ravnia rezultatyvnosti pry efektyvni diialnosti pidpriemstva v rynkovomu seredovyshchi. Marketynh v Ukraini*. Kyiv: MBK, 34-36.
7. Mereste, U. (1985). *Osnovy teorii polya effektivnosti (novyu podhod k izuchenyu effektivnosti proizvodstva putyom polnosistemno issledovaniya. Trudy tallinskogo politekhnicheskogo institute, 605*. Tallinn, 5-34.
8. Havrilova, T. V. (2007). *Otsinka rezultativ diialnosti pidpriemstva ta realizatsia aktyvnosti. Ekonomika ta derzhava*, 8, 35-38. Available at <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5092/3/Estimahttp://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5092/3/Estimation%20of%20enterprise's%20activities%20results%20and%20of%20activity%20realization.pdf>
9. Svetlichnaya, Ya. V. (1999). *Metodika otsenki rezultativnosti deyatelnosti dorozhnykh predpriyatiy. Problemy teorii i praktyky sotsialno-orientovannoi ekonomiky*. Kharkov: HDADTU, 226 - 227.
10. Frolova, L. V., & Semerun, L. V. *Metrychna model diahnostryky efektyvnosti upravlinnia finansovymy rezultatamy*. Available at http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2010_3/Frolova.pdf
11. Chernata, T. M. (2004). *Kompleksna otsinka ta analiz vyrobnycho-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva*. Dnepropetrovsk, 18.
12. Trukhachova, K. V. (2013). *Methodological aspects of assessing the balanced performance of business enterprises Hospitality. Business Navigator: Research and Production magazine*, 2 (31), 270-275.
13. Trukhachova, K. V. (2012). *Ekonomichna sutnist zbalansovanoi rezultatyvnosti hospodarskoi diialnosti pidpriemstva. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 4, 3, 231-234.
14. Tarasova, T. F., Trukhachova, K. V., & Bashkatova, V. Ya. (2014). *Obespechenie sbalansirovannoy resultativnosti v upravlenii khozyaystvennoi deyatelnostyu. Vestnik Belgorodskogo universiteta kooperatsii, ekonomiki i prava*, 2 (50), 183-193.
1. Kavun, S. V. (2014). *Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: informatsiyni aspekt*. Kharkiv: Shedra sadyba plus, 312.
2. Korchevska, L., Zhosan, G., & Kavun, S. (2013). *Social Responsibility as a Contextual Component of the Enterprise Economic Security. Journal Finance and Economics*, 1(4), 95-104. Available at <http://pubs.sciepub.com/jfe/1/4/6/jfe-1-4-6.pdf>

Received 03.09.2014

© Kavun S. V., Trukhachova K. V.